

RAADSCOMMISSIE

Vergadering d.d. 9 juni 2015

☐ t.k.n.

☒ advies A (ter advisering; wordt alleen besproken in de commissie)

☐ advies B (ter besluitvorming aan de raad; er hoeft geen apart commissiestuk te worden aangemaakt)

Voorstel

Advies uit te brengen over de voorgestelde maatregelen om het tekort op de BUIG uitkering 2015 terug te dringen en over het ontwikkelen van aanvullende voorstellen om dit tekort verder terug te dringen.

Inleiding

Gemeenten die een tekort van meer dan 10% verwachten op het verstrekken van bijstandsuitkeringen konden tot 1 januari 2015 een Incidentele of Meerjarige Aanvullende Uitkering (IAU en MAU) indienen. Met de invoering van de Participatiewet is dit komen te vervallen en hiervoor in de plaats is de Vangnetuitkering 2015 gekomen. Een aanvraag over 2015 kan pas in 2016 ingediend worden, maar als een gemeente een tekort verwacht moet er nu al actie ondernomen worden om te voorkomen dat de aanvraag straks wordt afgewezen.

Er dient een analyse van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort, mede in het kader van de inwerkingtreding van de Participatiewet en de eerdere financiële resultaten van de uitvoering van de WWB, en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren opgesteld te worden. Deze analyse moet met de raad gedeeld worden en ook de reactie van de raad hierop zal meegenomen moeten worden in een mogelijke aanvraag. Ook zullen hierbij maatregelen aangegeven en aangenomen moeten worden om het verwachte tekort terug te dringen.

Als gevolg van een nieuw verdeelmodel voor de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG), ook wel het inkomensdeel WWB genoemd, ontvangen gemeenten over 2015 gemiddeld 3,8% minder budget ten opzichte van 2014. Sommige gemeente gaan er meer dan 10% op achteruit. Voor onze gemeente bedraagt de teruggang in 2015 ruim 7% (€ 862.000) t.o.v. 2014. In eerste instantie was het eigen risico voor gemeenten bij deze nieuwe Vangnetuitkering ook 10%, maar de staatssecretaris heeft dit eind februari 2015 bijgesteld naar een glijdende schaal, te beginnen met een tekort tussen de 7,5 en 12,5%. Dit ziet er als volgt uit:

- | | | |
|---------------------------|----------|---|
| 1. Tekort < 7,5% ; | trede 1: | eigen risico gemeente. |
| 2. Tekort 7,5% tot 12,5%; | trede 2; | 50% eigen risico gemeente. |
| 3. Tekort 12,5% of meer; | trede 3: | 100% compensatie voor dit deel; risico 0% |

Op basis van een eerste berekening bleek dat ons tekort meer zou bedragen dan 7,5% waardoor we een beroep zullen moeten doen op deze vangnetuitkering. Deze berekening was gebaseerd op de voorlopige BUIG uitkering over 2015 (€ 10.841.156). Aangezien ook de gemeente Westerveld een beroep zou moeten doen op deze regeling hebben we gezamenlijk de IGSD S-W verzocht een plan van aanpak op te stellen om de tekorten terug te dringen (zie bijlage).

Plan van Aanpak IGSD S-W

In het plan van aanpak is een aantal maatregelen opgenomen die al ingezet worden door de IGSD om het budgettekort terug te dringen. Dit zijn:

1. Work Fast voor de gemeente Westerveld
2. Herinrichting Poort 27 plus
3. Werkgeversdienstverlening
4. Profielindeling caseloads

Naast bovengenoemde maatregelen worden verschillende, nieuwe maatregelen ingezet met als voorwaarde dat het Quick Wins moeten zijn om het tekort terug te dringen over 2015. Het betreft maatregelen welke reeds vanuit ingezet beleid gecontinueerd en geïntensiveerd worden. Hierbij wordt uitgegaan van een ingangsdatum van 1 mei 2015 en zijn de besparingen naar verhouding van de gecalculeerde jaarbedragen, meegenomen. Het accent van het grootste gedeelte van de onderstaande maatregelen ligt op het verhogen van de uitstroom uit en het beperken van de instroom in de WWB:

- A. Pilot herinrichting van de poort continueren en uitbreiden naar jongeren tot 27 jaar
- B. Work Fast voor Steenwijkerland en Werken aan Werk
- C. Verhogen opbrengsten Terugvordering en verhaal

De nu te nemen maatregelen, het intensiveren van het bestaande beleid op het gebied van 'poortwachten' en 'uitstroom bevorderen' levert naar verwachting op dat per 31 december 2015 circa 121 klanten minder uitkering zullen ontvangen dan op 1 januari 2015 (het aantal klanten is in een jaar tijd, door intensivering van deze maatregelen, gezakt van 1208 naar 1087). Gemiddeld door het jaar zijn dat $(1208 + 1087) / 2$ is 1147 klanten voor beide gemeenten samen. De verhouding in aantal klanten tussen Steenwijkerland en Westerveld is 75:25. Op basis van het gemiddeld aantal klanten van 1147 betekent dit dus 860 klanten voor Steenwijkerland en 287 klanten voor Westerveld.

De gemiddelde uitkeringskosten bedragen € 13.800,-- per klant. Dit levert het navolgende kostenoverzicht op:

Uitkeringskosten 860 x € 13.800,--	€ 11.868.000,00
Af: Terugvordering en verhaal	€ 250.000,00

Subtotaal	€ 11.618.000,00
Af: BUIG budget 2015	€ 10.930.427,00*

Tekort 2015	€ 687.573,00
Eigen risico gemeente 7,5%	
Van € 10.930.427,00	€ 819.782,00

Verschil	€ 132.209,00
	=====

*op basis van nadere voorlopige beschikking BUIG budget 2015

Op grond van bovenstaande berekening behoeven we met de inzet van deze maatregelen geen beroep te doen op de vangnetuitkering 2015, omdat ons tekort binnen de marge van 7.5% blijft.

Beoordeling Plan van Aanpak IGSD S-W

De ingezette en voorgestelde maatregelen die de IGSD S-W in dit plan heeft opgenomen passen binnen het kader zoals dat in het beleidsplan Participatiewet in oktober 2014 door de raad is vastgesteld. De opgave om tot een daadwerkelijke reductie van het tekort te komen is echter fors. Het totale klantenbestand WWB/IOAW/Z van Steenwijkerland bedroeg per 1 april 2015 nog 942, dit moet om op het gemiddelde van 860 te komen nog drastisch omlaag. Ondanks een 'voorzichtig'

aantrekkende economie zien wij nog geen daling van ons klantenbestand, sterker nog er is nog steeds sprake van een stijging. Ook het werkloosheidspercentage van de gemeente Steenwijkerland ligt met 10,5% per 1 april 2015 ruimschoots hoger dan het gemiddelde percentage in de arbeidsmarkregio IJssel Vecht (8,2%). Wij hebben binnen deze regio het hoogste werkloosheidspercentage.

In een toelichting op dit plan geeft de IGSD S-W aan dat een daling zoals die nu nog gerealiseerd moet worden – van 1254 per 1-4-2015 terug naar 1087 per 31 -12 -2015 = 167 klanten- met de huidige inzet van mensen en middelen binnen de IGSD het hoogst haalbare is. Eventuele extra acties kunnen niet zonder extra (uitvoering)kosten gerealiseerd worden. Daarbij komt ook nog dat niet alle extra acties direct extra opbrengsten genereren, maar slechts op termijn geld opleveren, terwijl het gaat om het terugdringen van het tekort 2015. Daarnaast is de marge bij de inzet van de voorgestelde extra maatregelen (€ 132.209) nog geen 10 uitkeringen (10 x € 13.800 = € 138.000) om geen beroep te hoeven doen op de vangnetuitkering over 2015. Gelet op de ontwikkelingen in het eerste kwartaal 2015 is dit wel heel dun. Een strakke monitoring op de ontwikkelingen en de resultaten van de ingezette maatregelen is daarom noodzakelijk. Tevens wordt voorgesteld om in samenspraak met de IGSD S-W met aanvullende voorstellen te komen om dit tekort verder terug te dringen.

Op dit moment valt nog niet met zekerheid te zeggen of we ook daadwerkelijk een beroep op deze vangnetuitkering moeten doen in 2016. Mocht dit wel het geval zijn dan vereist de procedure dat het tekort en de voorgestelde maatregelen ook met de raad gedeeld zijn en dat die hier een reactie op kan geven. Vandaar dat dit als een adviesstuk aan u voorgelegd wordt.

Argumenten

Met de voorgestelde maatregelen door de IGSD S-W wordt getracht het tekort op de BUIG-uitkering 2015 te reduceren waardoor er geen beroep op de vangnetuitkering 2015 gedaan hoeft te worden.

Kanttekeningen

Ondanks alle ingezette acties en projecten is het nog niet gelukt om het klantenbestand binnen de IGSD te verlagen in 2015. De voorgestelde maatregelen moeten hier aan bijdragen, echter bieden op dit moment nog geen garantie dat dit ook gaat lukken. Daarom zullen er, in samenspraak met de IGSD, aanvullende voorstellen gedaan worden om tot een tekortreductie te komen.

Financiële toelichting

De lagere BUIG uitkering over 2015 ad € 605.000 ten opzichte van onze begroting zal bij de PPN 2015 opgenomen worden.

Personeel en organisatie

Communicatietraject

Uitvoering en planning

IGSD S-W

Inkoop-en aanbestedingsprocedure

Bijlage

Plan van Aanpak Beperking Vangnetregeling 2015 IGSD S-W